

Rektor

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.sevisnja.raguz@regeringskansliet.se

Remissvar över delbetänkandet SOU 2024:18 Nya regler om cybersäkerhet

Fö2024/00496

Karolinska Institutet (KI) är positivt till förslag överlag som främjar det systematiska cybersäkerhetsarbetet inom den offentliga sektorn i stort, där generellt den lägsta nivån behöver bli högre.

Därutöver ställer sig KI tveksam till utredningens förslag om att inkludera samtliga lärosäten i den rättsliga regleringen av skäl kopplat till forskning. Motiven till KI:s inställning är bedömningen att svenska lärosäten riskerar att hamna i en ofördelaktig situation i jämförelse med övriga europeiska lärosäten till följd av ensidigt högre cybersäkerhetskrav. Generellt riskerar även olika kravnivåer inom cybersäkerhetsregleringen mellan EU:s medlemsländer att försvåra samverkan, vilket är särskilt olyckligt då just samverkan mellan lärosäten genomsyrar den akademiska kulturen och i övrigt utgör en stark framgångsfaktor inom forskning och högre utbildning. KI är ett lärosäte som i allra högsta grad har ett omfattande internationellt samarbete.

För övrigt skiljer sig karaktären på den forskning som bedrivs vid svenska lärosäten gentemot den som NIS2-direktivet avser. Här talar man om "verksamhetsutövare vars främsta mål är att bedriva tillämpad forskning eller experimentell utveckling i syfte att utnyttja resultaten av denna forskning i kommersiellt syfte, men som inte inbegriper utbildningsinstitutioner". Svenska lärosäten bedriver sådan forskning i begränsad omfattning. Även detta talar därför emot en inkludering av lärosäten i regleringen.

KI föreslår mot denna bakgrund att utredaren på nytt överväger frågan om lärosäten bör omfattas av regleringen, alternativt om det går att hitta

en mekanism som på ett ändamålsenligt sätt särskiljer ett urval av lärosäten, vilket också beskrevs som en möjlighet i regeringens direktiv till utredningen.

Både NIS2-direktivet och utredningens förslag innebär en "allriskansats", dvs. att beslut och val av säkerhetsåtgärder ska baseras på riskbedömningar. Direktivets tydlighet kring proportionalitet och allriskansats bör skrivas in i den förordningstext som ger myndigheterna rätt att meddela föreskrifter. Annars riskerar kraven att trissas upp av olika myndigheters vidare implementering av regelverk.

Cybersäkerhetsarbetet utgör idag ett särskilt fokusområde inom KI. Målsättningen är att utforma effektiva arbetsformer och en tillfredsställande nivå inom samtliga säkerhetsdomäner, t.ex. IT-säkerhet, informationssäkerhet, dataskydd m.m. baserat på kravnivåerna i dagens rättsliga regleringar. Många lärosäten arbetar idag med att lyfta cybersäkerhetsnivåerna, men det finns fortfarande ett omfattande förbättringsbehov, vilket inte minst Riksrevisionens granskning (RiR 2023:20) av lärosätens skydd av forskningsdata visade. Ny lagstiftning med ökade ambitioner välkomnas och det är samtidigt logiskt att ökade krav inte sällan innebär ett ökat resursbehov. Mot den bakgrunden ställer sig KI tveksam till att de nya kraven i den kommande cybersäkerhetslagen generellt kan uppnås inom befintliga budgetramar. Sanktionsavgifter kan förvisso fungera som styrmedel men kan lika gärna äventyra ett ambitiöst förbättringsarbete som kräver en långsiktig inställning.

KI gör bedömningen att det kan visa sig vara kortsiktigt och kostsamt att blunda för ökade resursbehov om man betraktar de många nutida exempel på cybersäkerhetshot som hittills drabbat allt fler samhällsaktörer. För att uppnå betydande förbättringar behöver hänsyn kunna tas till resursbehoven.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Annika Östman Wernerson i närvaro av universitetsdirektören Veronika Sundström efter föredragning av informationssäkerhetsansvarig Stefan Larsson. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Elin Törnqvist.

Annika Östman Wernerson

Stefan Larsson

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign